

De remedio

scilz saltem ad grauē penā in casu recidi-
uarōis / ibidē videat / vel aliter exoretur
ille a quo solo homo habet vt sit cōtinēs
qui et donum hoc negare nescit / fideliter
orantibz / q̄ ta cōtumeliosum nature hu-
mane / p nobis ab eodē a sumpte facinus
dignetur radicatus extirpare / qui est be-
nedictus in secula seculorū. Amen.

Finit.

Tractat⁹ de reme-
dijs p̄tra recidiū peccati fm exercitijs z
doctrinā eiusdem magistri Johannis de
Berson.

Habz hoc pro-
p̄riū ars quelibet / vt facilio-
ri p̄pendio ad finē ducat op-
tatiū. Ammirari p̄terea nemo
debet / si in animaz regimie / quod est ars
artiū / expti in ea / facilioza sciunt z dant re-
media p̄tra morbos vicioz / p̄sertim in fo-
ro consciētie. Ubi maxime locū habz illa
p̄pi formidabilis sententia. Si cecus ce-
co ducant p̄beat / ambo infouea cadūt.
Placuit id circo scriptis mandare / breuē
se habendi formā / quam quidā magister
in theologia parisiē / fide moribus z do-
ctrina probatus obseruabat / z obseruare
consulebat p̄cipue p̄tra recidiū in pec-
cato vel pctis / ad que confessus se nimis
sentit inclinātū. **De p̄teritis** itaqz dabat
satis tolerabile penitentiā / attentis mori-
bus z etate confitētis / z nō nisi de consen-
su suo / vt esse sine camisiayno die in ebdo-
mada / p̄ annum vel tres abstinere aut vi-
cilicio z similia. Itē q̄ prima vice cōfessi-
onis alicui⁹ peccati in ueterati seu detesta-
bilis ob recordatōem facte gratie q̄ vitiū
illō detectū erat aptum z sanātū / iniunge-
bat. vt toto tpe vite sue p̄fessus diceret q̄li-
bet die p̄r n̄r / z aue maria. semel in mane /
z semel in sero. Aut miserere mei de⁹. Vel
simile aliqd. Et i istis si cadebat obliuio
aut impedimentū legitimū. benevolebat
vt alio die posset fieri sile vel equiualens.
Sed ad puidendū futuro casui z recidi-
uo in morbū pcti / q̄ semp est deterioz / ma-
iore operā dabat z studiosius iuigilabat
sic agēdo. **Ut simul etiā de p̄teritis penitē-**
tiā daret. in q̄ntū resistere pctō p̄suetō / pe-
nalitat⁹ multū bz z meriti. In iungebat igit
nō p̄petuo sed ad tps certū. longi⁹ aut bre-

ui⁹ / fm voluntatē z dispositōem cōfiteris
q̄ idē confitēs p̄ qualibet vice q̄ incidere
tale pctū qd̄ volebat ex toto sanare / aliq̄
de subsequētibz adimpleret. vel omnia. fm
tres satisfactōis ptes. **Pr̄mo** q̄ in casu illo
teneret vno die ieiūare / infra tres dies in
pane z aq̄ ieiunare. **Sec̄da** diceret certum
psalmoz numerū. **Tertio** si foret sui iuris
daret in eccliam certū. iocale. aut aliō bñ
carū sibi aut summā pecunie. fm q̄litate
diuitiaz suaz. infra tres dies. **Quarto** in
fra illō triū diez spacium / teneret cōfiteri
Quinto nōnunq̄ addebat q̄ siqs vehe-
mēter tēptaret facere pctm tale z oīno de-
liberaret intra se sic agere. nihilomin⁹ an-
tea teneret dicere sub iuramēto septē psal-
mos. aut flectere genua pluries aū imagi-
nē crucifixi. aut beate virginis. aut alicuius
sc̄toz. p̄t⁹ q̄ opus illō nefariū p̄petraret.
Sic enī forsitan miserabit de⁹. z orando
sic / vel hūiliādo se / faciet in tēptatōe dñs
p̄uentū. et mitigabit maris fluctus susci-
tatos. **Comptum** est remedia hec / cum
adiutorio diuine gratie. esse efficacissima
tam in foro penitentię q̄ extra. si velut hō
bona fide / z nō illusorie / cōuertit a via sua
mala z saluari. Sic enī fieri videm⁹ i fo-
ro exteriori publico. vt pene certe tarent
ad rebelles p̄p̄cedū. Sic dñe. sic in cha-
mo z freno maxillas eoz p̄stringe / q̄ non
app̄ximāt ad te. z p̄pelle intrare si voca-
re parz est. Sic que admodū Hasso ait. **Ut**
corp⁹ redimas / ferrū patieris z ignes. **Ut**
valeas aio multa ferenda tuo. **Lām** ve-
ro vilitatis penitētie talis / reddebat a p̄-
ori idē magister. Quā inq̄t fm Arist. z ex-
p̄ientia. In cōtinens aū tēptatōez bñ deli-
berat z eligit. sed adueniēte tyr̄gēte tēpra-
tiōe / vincit labit z succūbit. Turbat q̄ p̄pe-
iudiciū rōnis. z obnubilat. p̄pter tractum
motūqz sensitiui appetit⁹. ita vt nō posset
h̄re cogitatōez de deo z honestate p̄fectar
inte grā z solidā. que admodū siqs somno-
lentia q̄dā / sero p̄emat. **Est** p̄terea salu-
berimū vt p̄ aliqd̄ terribile p̄ns / aut qua-
si p̄ns / ipse terreat. z quasi sopitus suscite-
tur viuificetqz ad nō cōsentiendū tēptatō-
ni. Neqz enī aliq̄s est tā acri tēptatōi pul-
satus. in carne vel aliter / quin ex toto vel
magna pte desisteret ab impletōe tēptatō-
nis sue / si p̄ certo crederet q̄ in corp̄ vel in
mēbris vel bonis / graue damnū statū eēt
incururus. **Uigilaret** siquidē tunc ratō

intra se. et forti voce clamaret. qd cogitas quid tibi vis. quorsum tendis. Nunquid vis p quadā leui tempraōe aut delectatōe ne sordida/ que subito in penā et fastidiū cōuersa erit/ hōc vel illud subire detrimētum. Nō tibi sic expedit. Int̄ hec aut filia verba/ resiliere incipiet a cogitatōe maligna et auertet paulatim oculos rōis ab ea. fiet quoq; istō cū adiutorio rōis/ et cum confessione pctōz/ vel alijs cōgruis remedijs/ vt cesset illud miserabile rēpraōnis incendiū. qz et cessabit cogitatuū sordidorū sufflatio. **D** Deinceps respōdebat idē magister ad duas obiectōes fieri possibilis. qm̄ timor ille seruilis/ videt euacuare meritū resistendi pctō. Et illic p̄terea: trāsgressiōis piculū. De p̄rio dicebat. q; ex quo pena ista/ vltro imposita erat. et propter deū/ ex illa radice primaria bona germinabat pullulabatq; meritū. Quāuis enī nō ita sincera atq; laudabilis sit hmōi resistētia/ et cessatio a pctō in casu p̄dicto quē ad modū est in virtuoso/ qui p̄cise p̄pter deū pctā deserit/ nihilomin⁹ resistētia talis/ bona est et salte inductiua virtutis. Sicut de timore seruili/ respectu timorū casti/ doctores determināt. Quāq; ibi nō sit timor tantūmō seruilis. sed in sua radice primaria/ filialis et castus. Resultat in sup meritū ex approbatōe seq̄nti. dū gaudebit incōtinens trāsacta tempraōe nō consensisse pctō. Demum qualr ibi eēt timor simplicit̄ seruilis. cū posset cōfessus ab ista liberari pena nō implēdo penitentia. attamē implet. qz deo et sacerdoti suo/ vult obediēs esse. Et hic sumi p̄t/ grāta et pulcra p̄sideratio p̄ sponte vouētibus ac religionem intrātibz. **A**d alterā obiectiōz dicebat sibi fieri posse ad improbatōnem oīm religionū. omniūq; votoz salubriū. si sic oīs penitētie susceptō/ piculosa eēt. Sic et de r̄ supiores in suis p̄ceptis et legibus culparēt. Euitat etiā piculū sufficenter p̄ hoc q; nō nisi cōsensu habito confessi/ et ad tps nō p̄petuo/ tales penitētie siue obligatōes imponūt. Siue igit fiat p̄ tps ista transgressio/ aut si diabolo p̄gente fieret/ pene solui p̄nt et ita hō a noua trāsgressiōe liber erit. imo et op⁹ bonū faciet. q; si transacto tpe statuto/ remediū videret inefficax aut in deter⁹ vertat. poterit omitti. Si p̄o sit vtile sicut sperādū est/ rursus valebit iterari. Deniq; et si salu

bre antidotū/ ob egrotātis inobediētia pestifera fiat. medic⁹ culpa caret. **S**ubinde p̄dicit⁹ magister aliō adijciebat documentū. Itaq; si videbat pueros aut alios simplices/ min⁹ cogitare p̄cepta dei. et ex hoc liberi⁹ peccare. reddebat eos magis timidos et cautos cōtra pctm̄/ p̄ p̄missiōes exp̄ssas in manibz suis factas/ de cauēdo deinceps de tali vel tali pctō. p̄ hoc enī p̄missiōne in baptismo factā de obseruatōne legis xp̄i/ tanq; abolitā a memoria/ vel trāsgressam/ renouabat. et p̄ modū cuiusdā recognitōnis/ itez p̄mittēdo repabat. Sic moyses et Josue/ respectu filioz israhel. Sic plerūq; hoīes post primam confederatōez/ sedus antiquū retractāt et ineūt. Neq; arbitret aliq; p̄missiōne talem p̄tere discrimini aut fractōez ei⁹ esse casum specialiter resuatuū/ qm̄ nullū ibi votū est cū nō nisi respectu illoz q; alias eēt licita et qb; confitēs implicite vel explicite p̄missiōne talē facit aut renouat scz q; p̄tra dei p̄cepta decetero mortālī nō peccabit. Erit attm̄ transgressio de p̄ accidēs deterior/ qz et cognitio diuini p̄cepti iā sibi effecta est lucidior. **R**ursus idē magister p̄uidebat diligenter/ ne cōfessus su⁹/ eēt deinceps occasio p̄marie corruptōis aliozū p̄sertim iuuenū. et q; sibi sufficeret damnatio p̄ditioq; p̄pria/ specialit̄ in pctis grauioribz et abominandis. imo nec noiandis palam. Ne p̄ias aures polluat occurabat/ diligenter p̄uidendo. v̄ijs oīb⁹. cōminatiōe penariū et obligatōe/ ne p̄fessus trāsiret in deteriore sp̄em/ ex societate seu cōicatōe p̄uersa/ et explicabat qn̄q; p̄ticulāri⁹ sicut clam et secrete fieri p̄t/ dum videbat oportunū. Valebat enī p̄fessum suū dimittere/ et tolerare in sua libertate q; ad pctā aliq; min⁹ grauiā. quā ita eūdē vige re ab oīm pte/ vt ad deteriora laberet. Quā autē et qliter illud fiendū est. magis docebit virtus et ars et v̄nctio sancti sp̄is et circūstantiaz oīm p̄ticulāriū consideratō q; scriptis aut verbis possit edoceri. **P**ostremo dabat cōsiliū idē magister/ vt p̄fitētes nō refugerēt/ s; p̄ dono marie reputarēt/ h̄re p̄itos cōfessores/ moribz scientia et lōgo exp̄m̄to p̄batos q; q̄rerēt nō questū p̄prium/ s; sincero corde salutē aīarū/ et itez p̄ cōgruis remedijs p̄ singulā vicia. laudauit plimū/ summā scz de vicior et vitubz. laudabat deniq; p̄ bonis effecti/

De modo confessionis carthu.

bus generādis / libenter cōuersari cū viris bonis et deuotis. q̄r vor diuina est. Lum sancto sc̄tus est. Eoz itaq; colloq̄a / sunt ignita uehemēter / et stimulat̄ia ad virtutē. S̄z sanctoz pat̄z vite et exēpla frequēter et attēte lecta. uehemēter pficiūt / ad in / fundendū cordib; n̄ris diuini amoris affectū / vt deū in oib; et sup oīa diligētes. p̄missiōes suas q̄ omne desiderū superant sequamur. Amen. **S̄nis.**

P Reterea ille circūstātie q̄ habēt p̄ hūc versum / in q̄rēde sunt in cōfessiōe a cōfessore. Quis / q̄d / vbi / q̄b; auxilijs / cur / quō / quā. Per q̄s intelligit̄ an sit iuuenis vel senex / clericus aut laycus. solutus aut ligatus. Per q̄d an sit res sacra vel nō. Per vbi an sit in loco sacro vel nō. publico vel puato. Per q̄b; auxilijs an cū pugno baclo aut gladio. Per cur / q̄ intentōe an rōne vidi / cte inferēde vel iniurie repellēde. Per quō an pcusserit aliquem fortiter / vel remisse. Per quā intelligit̄ an in q̄dragesima aut ī alio tpe sancto / vel aliter. Tempus. locus modus. numerus. mora. sciētia. eras.

Resposio eiusdem

sup quēstione sibi facta p̄ vicariū domo carthusie / de statuto ord̄is eiusdē q̄ cōmissi ad cōfessiones audiendas / nō absoluāt a mortali certo. sed remittāt p̄itentē ad superiorē suum.

Confessio sacramentalis. fundat̄ in solo iure diuino et euāgelico sup illo. Q̄d cūq; ligaueris sup terrā etc. Cōfessio sacralis sic nō potuit institui nisi a solo deo. sic non destitui pōt ab hoīe puro. Als papa posset nō obligari ad confessionē sacramentalem. Cōfessio sacralis. nō obligat ad venialium cōfessionē de se et de necessitate salutis. q̄ nō tollit caritatē. et iō sine cōfessione taliū / stat salutis. Cōfessio sacralis / nō d̄z extēdi p̄ hoīes puros. vt aliq̄s peccata venialia cōfiteat̄ nisi velit. Sequit̄ ex p̄cedentib; Immo nec d̄nt fieri refuatiōes nisi in grauib; culpīs. Pōt at̄ dici grauis culpa q̄ transit in op̄ cū consensu. et delibēratōe p̄fecta. aut cū graui scādalo alioz. Cōfessio sacralis nō obligat de se. vt hō bis cōfiteat̄ idē peccatū etiā mortale. nisi p̄fites velit. Rō q̄ lex diuina nō obligat nisi semel p̄fiteri. et hoc p̄ se. et nisi velit hō

Cōfessio sacramentalis nō d̄z coartari p̄ referuatōes / casuū p̄fertim occultoz / contra vel p̄ter legē euāgelice libertatis. s̄z dā dus est loc̄ timori altissimi. Alioq̄n timeatur illa phariseoz culpa. Alligāt onera grauiā et iportabilia hūeris hoīm. digito at̄ suo nolūt ea mouere. fit rursus aliqui vt q̄ nimis emūget eliciat sanguinē et fiat cā fictōis. Cōfessio sacramentalis / tali et tāto claudi d̄z sigillo secreti / vt nec verbo nec signo / quolibet reuelat̄ / aut reuelari p̄babilit̄ estimeat̄. Facit ad hoc exp̄ssa dēterminatio ecclesie. cū naturali rōe. Cōfessio sacramentalis de peccatis occultis / raro et cautissime debet remitti ad superiores / hñtes iurisdictionē coercitiuā in publicis q̄les sunt abbates et priores in religiōibus q̄ facilis orit̄ suspitio ap̄ correctos publice. q̄ occulta cōfessio per eos facta ledat̄. Sed etiā debent instrui cōfessi. q̄ cōfessio secreta de publicis / nō liberat eos. q̄n possint aut debeāt publice punitōi subiaccere. Cōfessio sacramentalis / pōt quāq; rōnabiliter et fructuose dimitti de venialib; p̄t etiā aliqui fieri fructuose. Qualiter hoc et quādo. docere d̄z vncio sp̄s̄s̄cti / cū p̄silio xp̄iane prudētie. Cōfessio sacramentalis pōt aliqui repeti fructuose de mortalib; iā cōfessis. sed obligatio pluries illa cōfiteri pōt reddi viciosa. q̄ nimis onerosa. Cōfessio sacramentalis p̄t sepe fieri sub cōditiōe. tā p̄pter ignoratiā facti. q̄ necit̄ sepe hō quid et quāter fecit. q̄ p̄pter ignorantia iuris. q̄ neq̄t in plurib; a venialibus mortale discerni. Cōfessio sacramentalis facta sub cōditiōe modis tactis aut alias legitime pōt habere seu recipe absolutōez absolutā / sub hac forma. Ego absoluo te in noīe patris et filij sp̄s̄s̄cti. Que forma sufficiens est et secura. cū intētiōe debita cōfessoris ad absolutiōnē de peccatis. imo et excoīcātiōib; in foro conscie. Nec oportet imo sepe nō expedit / multiplicare sermone absolutiōnis. Ut dicēdo si et inq̄ntū possum. et dicēdo de contritis peccatis et oblitis. et de tali vel tali excoīcātiōe. si et inquantū indiges. cū silibus. q̄ addita plus officiat̄ sepe vel p̄turbant / q̄ pficiant vel ferent. Sup hoc notet̄ hec doctrina. Absolutio sacramentalis potest delere peccata que nondū erant contrita. sed solum mō attrita. Rursus oblita peccata nō delent̄ virtute absolutiōnis sacramentalis. quin